

Máltai Hírek

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja

XXII. évfolyam 4. szám | 2016. december

Versadomány
A szegények
védőszentje
Elhinni, hogy
sikeresek lehetnek

Zarándoklat **Hajléktalan emberek** **találkozása Ferenc pápával**

„A kereszténység nem elmélet, hanem gyakorlat”

Kozma Imre atya

aktuális

Együttműködés a szerb kormánnyal

A Szerbiában tartózkodó menekültek ellátásának javításáról írt alá együttműködési megállapodást a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a szerb kormány december elsején Belgrádban.

A karitatív szervezet 2015 nyara óta gondoskodik az ellátásra szoruló menekült emberekről és családokról, előbb Magyarországon, majd a magyar-szerb határzónában nyújtott segítséget, a most aláírt megállapodás pedig arra is lehetőséget biztosít, hogy a segélynyújtást kiterjesszék a Szerbia - és elsősorban a Vajdaság - területén tartózkodó migránsokra.

Győri-Dani Lajos, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat ügyvezető alelnöke az MTI-nek Belgrádban azt hangsúlyozta, hogy ezzel a megállapodással közvetlenül segíthetik a menekülteket. Elsősorban egyszerű egészségügyi ellátást, ételmiszert, higiéniai szereket biztosítanak a menekült embereknek, és különösen figyelnek a gyerekekre és a családokra - tette hozzá.

Nenad Ivanišević szerb szociálisügyi államtitkár kiemelte, hogy a megállapodást azért is támogatja a szerb kormány, mert

Rendhagyó megállapodás egy civil szervezet és egy kormány között (Fotó: Adányi László)

így törvényes keretek között tevékenykedik a karitatív szervezet az országon belül. Hozzátette, hogy minden ilyen típusú segítséget szívesen fogad az ország.

Az államtitkár kifejtette, hogy a Szerbiában tartózkodó mintegy hatezer migráns többsége a befogadóközpontokban tartózkodik, és azokat az embereket is igyekeznek erre rábeszélni, akik a hideg idő ellenére továbbra is a szabad ég alatt akarnak maradni. Elmondta, hogy a nyugat-balkáni ország hatezer bevándorló befogadására alkalmas szálláslehetőséget biztosít, és ezt a számot nem kívánják növelni.

A szerződés aláírását követően elhangzott, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a humanitárius segély mellett tapasztalataival és tudásával különböző szociális programokat támogat elsősorban a vajdasági településeken.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat már több mint húsz éve segíti Szerbiát. Először a kilencvenes évek délszláv háborújának idején nyújtott humanitárius segélyt, a legutóbb pedig a 2014-es szerbiai pusztító árvizek utáni helyzet felszámolásában segített, hozzájárult emellett a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bevezetéséhez is a Vajdaságban.

Adni öröm!

Tartós élelmiszerek
karácsonyi gyűjtése
december 15-20.

SPAR

INTERSPAR

Adventi kalendárium a Bonduelle-től

December 1-jén indult a Bonduelle adventi kampánya, melynek során a Facebookon elérhető adventi naptár ablakait nyithatják meg a játékosok. A résztvevőket minden nap nyeremények várják, másrészt a regisztrált játékosok számától függően a cég több ezer konzervet ajánlott fel a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnak.

„Kampányunkkal az adventi időszakot szeretnénk még varázslatosabbá, még meghittebbé tenni. Amellett, hogy vidám játékunkkal sok nyeremény talál gazdára, itt az alkalom, hogy közösen jót cselekedjünk! Arra buzdítok tehát mindenkit, jöjjen, tartson velünk, szerezzünk örömet!” – összegezte a kampány célját Szirbek András, a Bonduelle marketing-igazgatója.

Kedves Olvasó!

Bár a Máltai Hírek külső megjelenése általánosan elismert volt, elérkezettnek láttuk az időt egy - óvatos - frissítésre. A tartalomnak jobban megfelelő tördelési és grafikai koncepcióval a lapot még attraktívabbá szeretnénk tenni, hogy küldetésünk minél szélesebb körben ismertté váljon. A Máltai Rend és a máltai kereszt égíse alatt, «a hit védelme és a rászoruló megsegítése» motójával működő Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenysége túlmutat önmagán, mivel módszerei sok területen élenjáróak és példaként szolgálnak. A leginkább rászoruló megsegítése különös hitelességet nyer a mögötte álló hit által, hiszen a keresztény hit védelmére aligha lehetne hatásosabb fegyvert fogni, mint a legjobb rászoruló támogatásában megnyilvánuló tanúságtételt.

Bízunk benne, hogy a Máltai Rend tevékenységéről és küldetésünkről szóló híradásaink a - megújult köntösben is - elnyerik tetszésüket és támogatásukat.

Jó olvasást kívánok!

Tisztelettel,
WETTSTEIN JÁNOS

Kancellár,
A Máltai Rend magyarországi kommunikációs vezetője

Együttműködés a szerb kormánnyal

A diplomáciában rendhagyó módon a kormány nem egy másik kormánnyal, hanem a másik ország egy civil szervezetével írt alá szerződést. – 2. oldal

Elhinni, hogy sikeresek lehetnek

24 milliárd forintos uniós támogatással indul új gyerekesély program közel 800 helyszínen – 4. oldal

Menő Jövő Gyermekközpont Pécssett – 4. oldal

Kezet fogtam a Szentatyával

Budapesti hajléktalan emberekből és máltai kíséreiből álló zarándokcsoport járt Vatikánban, ahol két alkalommal is találkozott Ferenc pápával – 5. oldal

A pápa magyar hangja voltam – 7. oldal

Versadomány

Csujka Imre színművész elutasíthatatlan kérésekről és ismerős hajléktalan emberekről beszélt lapunknak, de szó esett arról is, miért kötelező mennie, ha jótékonyági fellépésre hívják – 8. oldal

Soha többé egyedül

Könyvismertetőnkben a Hit és Fény Mozgalom történetét bemutató kötetet ajánljuk olvasásra. – 9. oldal

Harangszó az kell

Szeptemberben egy villámcsapás következtében leégett egy erdélyi kisteleplülés temploma. Az újjáépítésre Magyarországon is gyűjtés indult. Helyszíni beszámoló a megolvadt harangok mellől – 10. oldal

Pál Feri atya: A nagyratörő segítő

A mentálhigiénés szakember gondolatai a segítő három szerepéről – 12. oldal

Ajándék tornaterem

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat közreműködésével kapott új tornatermet a beregszászi 7. számú magyar nyelvű általános iskola – 13. oldal

Elkísérjük a beteget

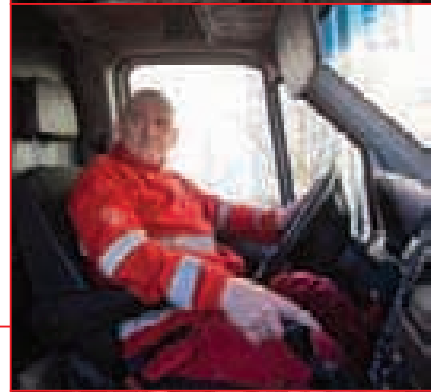
A máltai betegszállító szolgálat mindennapjai – 13. oldal

Padovai Szent Antal, a szegények szentje

„A szabadon vállalt szegénység erőt ad az embernek, a gazdagság viszont elgyöngít.” – 14. oldal

25 éve érvényes meghívás

A liechtensteini nagyhercegnő 1991-ben Magyarországon járva nehéz sorsú gyerekeket hívott vakációzni. Huszonöt év után idén ősszel a négyezredik gyermeket indította útnak a Keleti Pályaudvarról a Szeretetszolgálat. – 16. oldal

Borítókép: Úton Ferenc pápához
(Fotó: Parák Eszter)

adományozz.hu
Hogy a holnap jobb legyen

jelenlét

Elhinni, hogy sikeresek lehetnek

Harmincegy járásban közel nyolcszáz településen indul gyerekesély program.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpontja a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal együttműködve koordinálja a programot. Czibere Károly szociális államtitkár elmondta, olyan szolgáltatásokat épít ki a program, melyek valódi segítséget jelentenek.

A nyitókonferencián Vecsei Miklós, a Szeretetszolgálat alelnöke kiemelte: a program nagy előnye, hogy néhány hónap vagy másfél év helyett öt évre szól. Az alelnök szerint fontos és örömteli változás, hogy a hátrányos helyzetű települések polgármesterei elkezdték használni a rendelkezésre álló lehetőségeket, és panaszok helyett megpróbálnak egymás sikereiből tanulni. Vecsei Miklós kitért a mobil játszóterekben és a mozgó orvosi ellátásban rejlő lehetőségekre, hiszen nem lehet min-

Vecsei Miklós: öt évre tervezzük

den kistelepülésen játszóteret és orvosi rendelőt építeni, de a lehetőségeket házhoz lehet hozni, ily módon minőségi ellátásban részesülhetnek a városoktól távol eső falvakban is. A mozgó játszóterek sajátos kultúrantropológiai módszerek is, hiszen a közös játékok során gyorsan és alaposan megismerhető a helyi közösség.

Rengeteg lehetőség rejlik a sikerterápiás módszerekben. A labdarúgás például

(Fotó: Parák Eszter)

lehet a fordított integráció eszköze, amikor egyetemista fiatalok jönnek oda, hogy a hétvégi meccsen ők is szeretnének pályára lépni. A Szimfónia Program megmutatta, milyen az, amikor két hét után minden gyerek zenél, még ha akkor csupán egy-két hanggal járul hozzá az összhangzáshoz. „Ezeknek a gyerekeknek sok esetben csak annyi kell, hogy elhiggyék, ők is lehetnek sikeresek.”

Menő Jövő Gyermekközpont Pécsett

Új gyermekintézményt nyitott Pécsett október 14-én a Máltai Szeretetszolgálat. A Menő Jövő Gyermekközpontban szakkörökkel, korrepetálással, zenepedagógiai foglalkozásokkal, mesével, kézműves foglalkozásokkal várják a rászoruló családokat.

Az első vendégek a nyitónapon

(Fotó: Egry Dóra)

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla Gondviselés Háza melletti telken található Menő Jövő Gyermekközpont megvalósításával egy korábban félbeszakadt beruházást sikerült megépíteni, befejezni. A tervek szerint egy olyan közösségi tér jött létre, amely lehetőséget ad találkozásra, együttlétre, barátkozásra – mindarra, amire sok gyermeknek szüksége lenne, lehetősége viszont nincs.

Az új intézményben szakköröket, korrepetálást, zenepedagógiai foglalkozásokat, mesélést, rajzolást/kézműveskedést és különféle művészeti tevékenységeket, ünnepeket, „bulikat” tartanak majd. A ház alkalmas lesz arra is, hogy átmenetileg segítségre szoruló fiataloknak, vagy mozgáskorlátozott vendégeknek rövidebb-hosszabb ideig szállást nyújtson.

A beruházás hátterében egy nemzetközi összefogás áll, az építkezést a Sixt Alapítvány, a Lafarge Cement Magyarország Kft. és a Global Fund for Forgotten People segítette adományaival.

szolgálat

Hajléktalan emberek zarándokúton

Ferenc pápa rendkívüli audiencián találkozott a társadalom peremén élő emberekkel. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat hajléktalan emberekből és az őket kísérő segítőkől álló zarándokcsoportot indított Vatikánba.

Több ezer tartósan fedél nélkül élő embert hívott meg Ferenc pápa Vatikánba. A november 11. és 13. között zajló eseményt a Fratello (Fivér) Mozgalom szervezte meg. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat budapesti hajléktalan emberekből és az őket segítő kísérőkből álló 48 fős zarándokcsoportot indított útnak, a zarándoklat vezetője Kozma Imre atya, a Szeretetszolgálat alapító elnöke volt. A zarándokút során a hajléktalan emberek két alkalommal is találkoztak Ferenc pápával. November 11-én délelőtt a Szentatya a VI. Pál teremben fogadta őket. Urbán Márton, a csoport egyik tagja személyesen adhatta át az egyházfőnek a magyarok ajándékát. 13-án Ferenc pápa a Szent Péter Bazilikában mutatott be szentmisét a fedél nélkül élő emberekért. A zarándoklat a Szentatyával közös Üranyagala imádsággal zárult.

Az utazást megelőző öt hétben a résztvevők közös találkozókra készültek a zarándoklatra. A szervezők kérésének megfelelően a Máltai Szeretetszolgálat háromfős, testvéries csoportokból állította össze a zarándokok csapatát, két hajléktalan embert egy segítő kísért.

Kezet fogtam a Szentatyával

Az összeállítás szerzője: Parák Eszter

A Miklós utcai szálló előtt találkozunk. „Nem túl nagy a táskám?” „Biztos vihetem a botomat?” – hangzanak el az utolsó kérdések az ajtóban a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Rómába induló zarándokaitól.

A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren a Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiójának szervezésében az Öröm Európai Találkozójának zarándokai várakoznak. Három tucat hajléktalan ember és segítők, akik Ferenc pápa hívására, a Fratello francia karitatív mozgalom szervezésében töltenek el három napot Vatikánban. A résztvevők többsége még soha nem utazott külföldre, és szinte kivétel nélkül mindannyian ez alkalommal ülnek először repülőn. Még én is feszengek, bár leginkább a két rám bízott emberért izgulok. A másfél órás út beszélgetéssel és nézelődéssel telik. Leszállás után egy férfi azt mondja, már most tudja, bármi történhet a következő napokban, a legkedvebb emléke az lesz, amikor megpillantotta fönről az Adriai tenger partjait.

Úton a szállás felé Kovács Krisztián ferences szerzetes, aki zarándokok lelki felkészítésében is részt vett, hálaadó imádságot vezet a buszon. Igazi zarándoklat hangulat van. A délutánt többen pihenéssel töltik a Szent István Házban, míg a segítőkkel bemegyünk Róma szívébe átvenni a szervezőktől a zarándokcsomagokat. Megállunk a Szent Péter téren, és én tapsolva ugrándozok. Műsorvezetőként több mint ezer órát közvetítettem Vatikánból, és élőben itt lenni olyan, mintha hazatértem volna a nagyszüleimhez.

Vacsora közben megérkezik a Szeretetszolgálat elnöke, Kozma Imre atya is. Teljes a máltai zarándokcsoport. Az atya rövid köszöntőjében azt mondja: igazi csoda számára, hogy együtt élhetjük át a csoporttal ezt a néhány napot.

„De gyönyörű!” – szakad fel az ajkáról a csodálkozás pénteken reggel

a Szent Péter Bazilikát megpillantva. Csoporthívás, majd csatlakozás a különféle országokból érkező zarándokokhoz a VI. Pál teremben. Máltai zászló integet nem is olyan távolról – megérkeztek a francia és osztrák máltai testvérek is. Közel négyezer ember közé vonul be Ferenc pápa, akit hangos „Isten éltesse!” kiáltással fogadunk, mikor elénk ér. A Szentatya egy pillanatra megáll és megáldja a társaságot. Szinte el sem hiszem, hogy karnyújtásnyira van az az ember, akinek újbóli megtérésemet köszönhetem, és ma az vagyok, aki. A magyar csoportból többekkel kezét is fogja Ferenc pápa. „Ez sokkal több volt, mint egy kézfogás. Megkoronázása annak, amit az utóbbi pár évben elértem, és jelzés, hogy jó úton járok. Amit érzek, azt nem tudom szavakkal leírni, de életem végéig el fog kísérni.” – mondja egyik társunk, aki két kemény, utcán töltött év után talpra állt, saját albérletben lakik és kollégánk a Szeretetszolgálatnál. Beszédében Ferenc pápa azt hangsúlyozza: sose szűnjünk meg álmodni. „Az élet újra szép lesz. Az a képesség, hogy meglássuk a szépet még a legnagyobb szomorúságban és szenvedésben is, méltóságot tud adni.” A csoport egyik tagja ajándékot ad át a pápának: egy Filermoi Boldogasszony ikonmásolatot, és néhány sort a magyar hajléktalan emberek hálája jeléül. „Izgultam, de azért el tudtam mondani, honnan

Ez a kézfogás több volt egyszerű üdvözlésnél

(Fotó: Szentkereszty Tamás)

A lelki vezetés mellett idegenvezetést is vállalt Kozma Imre atya (Fotó: Fülepi Henrietta)

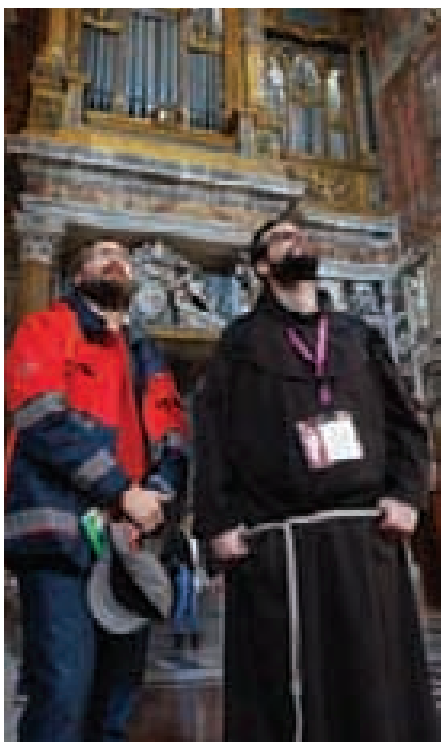
jöttünk és kinek az ajándékát adom át. Ennél szebb névnap ajándékot nem is kaphattam volna.” – árulja el a találkozás után Urbán Márton.

Szombaton reggel a Szuverén Máltai Lovagrend országos központjában, a Keresztelő Szent János Kápolnában, az élet újra építhetőségéről beszél Imre atya. „Azért építjük újjá az életünket, mert ajándékot szeretnénk egymásnak adni. Jóindulatot, egyetértést, támogatást. Ezeket az értékeket, melyek az emberi életünk építőkövei.” – mondja szentbeszédében.

A szentmise után kis csoportokban fedezzük fel az örök várost. Szűk lépcsőn kapaszkodunk fel. Harmonikás adja a ritmust egy kapualjban - bottal kicsit nehezebb a járás, de megéri. A Bilincsbé Vert Szent Péter Bazilika vár a lépcső tetején. Kozma Imre atya mesél a templomról, a Mózes szoborról és a bilincs ereklyéről. Miután közösen imádkozunk saját béklyóink lazulásáért, egyszer csak megszólal mögöttem egy hang: „Hallottad, hogy repednek a bilincseink?” A látóvalok után eredeti olasz pizza az ebéd, miközben mindenki elmondja, mi volt eddig a legnagyobb élménye. „Lenyűgözött a mennyezet.” – mondja egyikük. „És azok a szobrok meg oszlopok.” – teszi hozzá más valaki. „Én kezét fogtam a pápával...” – mondja egy hölgy. És erre már senki nem tud válaszolni, csak elismerően mosolyogni.

Este a Falakon túli Szent Pál Bazilika körül körmenetben imádkozik sok ezer zarándok. Ének és ima váltja egymást, majd mindenki megpillantja a bazilika kertjében a két hatalmas pálmát és közte Pál apostol monumentális szobrát. Elnémul a csoport, annyira letaglózó a látvány. Bent tanúságtételek és szentségimádás, miközben a két magyar pap gyóntat. „Ez a kedvenc bazilikám, sosem hittem, hogy itt fogok gyóntatni” – lelkendezik hazafelé Krisztián atya.

Vasárnap már rutinszerű az áthaladás a vatikáni beléptető kapukon. A zsúfolásig megtelt Szent Péter Bazilikába a Szent Kapun lépünk be. Mikor megpillantom azt az

Lenyűgözve a Santa Maria Maggiore Bazilikában (Fotó: Parák Eszter)

ablakot, amelyen a szertartások végén megáll a kamera, elsírom magam. A szentmisén Ferenc pápa nyomatékostítja: „Az Úr és a feleségem - ez a két vagyon nem enyészik el. Minden más elmúlik.” A Bazilikát gyorsan elhagyjuk, hogy kinn a téren kapcsolódjunk be Ferenc pápa Úrangyala imádságába. „Kérjük Szűz Máriát, segítsen, hogy teljesen megértsük ezt az igazságot: Isten soha nem hagyja magukra gyermekeit!” – mondja a pápa és megáldja az útra induló zarándokokat.

Búcsúzáskor a Szent István Házban azt mondják, visszavárnak minket. „Valószínűleg soha többé nem jutunk el ide, de köszönjük.” - hangzik a válasz. Vonattal indulunk haza. Bécsben van néhány óra a csatlakozásig, épp elég, hogy megnézzük a Stephansdomot, a császári palotát és az operaházat. „Igazi csoda, hogy még ide is eljöttünk. Álmodni sem mertük volna.” – mondja egy házaspár. Elmondásuk szerint ez a néhány nap felért egy nászúttal. A budapesti szerelvényen Krisztián atya szentmisét mutat be, melyben az elmúlt napokban kapott kegyelmekről és azok megőrzéséről beszél. Együtt sírunk hajléktalan testvéreinkkel a záró ének alatt. Egy fiatal ember a mise után azt mondja: „Ötödik napja nem ittam egy kortyot sem. Félek, mi lesz, ha hazaérek. Sok erőt kaptam, nem akarom elveszíteni.” A csendben egy másik férfi válaszol neki: „Megérettük, milyen, ha szeretjük egymást, és milyen, ha szeretnek minket. Ezt el kell tenni azokra a napokra, amikor fáj. És tudjuk, van kihez fordulni, amikor nehéz.”

A pápa magyar hangja voltam

A VI. Pál teremben Ferenc pápa beszédet intézett a zarándokokhoz. Mint minden csoport, a magyar is francia, illetve olasz nyelvű tolmácsokat szervezett a találkozóra. Ferenc pápa azonban spanyolul szólalt meg. Néhány percig ezért úgy tűnt, a magyarok tolmács hiányában lemaradnak a Szentatya üzenetéről. A máltai segítők azonban tudták, hogy a hajléktalan emberek között az egyik férfi tud spanyolul.

Csiki János Székesfehérváron volt ipari tanuló, amikor 1969-ben az iskolában felkereste egy ismeretlen férfi. „Azt mondta, szüleim spanyolok voltak, akik köztársaságpártiként a polgárháború alatt átszöktek Dél-Franciaországba, álnéven éltek, majd a második világháború után újabb álnéven valamilyen oknál fogva Magyarországra jöttek és születésem után néhány hónappal elhagyták az országot. A Vöröskereszt útján kerestem a nyomukat, de nem akadtam rájuk.”

János egy ideig nagyon haragudott vér szerinti szüleire, de végül belátta, hogy a menekülés viszontagságaitól kímélték meg őt azzal, hogy itt hagyták. „Akárhogy akartam, nem találtam meg őket. Hát, vettem egy nyelvkönyvet, és a tiszteletükre megtanultam spanyolul.” Felesége és gyermekei nem hitték el, hogy valaha is hasznát veszi a spanyol nyelvnek. Nem lett igazuk, munkahelyén, a pamutgyárban jól jött a tudása, többek között kubai vendégmunkásoknak is tolmácsolt. Közel ötven év munka után Csiki János portásként ment nyugdíjba. Később elveszítette önkormányzati lakását.

Ekkor került a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Miklós utcai szállójára, ahonnan kis idő múlva átköltözhetett a Menedékház Éjjeli Menedékhelyre. Szerény nyugdíját újsághordással egészíti ki. „Róma óriási hatással volt rám, különösen a szertartások voltak csodásak”. Arról, milyen érzés volt a pápát tolmácsolni, csak annyit mond: „Amikor a hetvenes évek elején Fehérváron megvettem az első szótáramat, álomban sem hittem volna, hogy ilyen jó szolgálatot fog tenni a spanyol tudásom.” Rómában egyébként ezekkel a szavakkal fejezte be mondandóját: „nem volt irodalmi szintű fordítás, bocsánat”.

Közös szentségimádás a Falakon Túli Szent Pál Bazilikában
(Fotó: Parák Eszter)

Áldással búcsúznak egymástól a zarándokok a Keleti pályaudvaron
(Fotó: Parák Eszter)

interjú

(Fotó: Kovács Bence)

Versadomány

Hajléktalan embereknek verset mondani különleges élmény. Csujka Imre nem titkolja, amikor először lépett fel a Máltai Szeretetszolgálat Vonat Szállóján, rég nem tapasztalt izgalom motoszkált benne, milyen lesz kilépni a jól felszerelt színpadi színész szerepből. Az első előadás után azt mondta, ha ezek az emberek hívják, kutya kötelessége máskor is eljönni. A színésszel az elutasíthatatlan kérésekről, a hajléktalan emberekről és arról beszélgettünk, ami „a fejében van”.

– Az egyik népszerű hírportálon hosszasan beszélt arról, milyen fontos élményt jelentett önnek, amikor a Máltai Szeretetszolgálat bentlakásos intézményeiben, hajléktalan szállón és idősök otthonaiban lépett fel. Mitől maradt ez ennyire emlékezetes?

– A közönségtől. A Vonat Szállóra egy kollégám, Tóth Simon Ferenc hívott azzal, hogy milyen jó lenne, ha a színészek eljárnának verset mondani a hajléktalan szállóra, és egy kicsit házhoz vinnék a színházat azoknak az embereknek, akik egyébként valószínű nem jutnak már el oda. Számomra soha nem volt kérdés, hogy az ilyen ügyek mellé oda kell állni, most is reflexből igent mondtam. Utána gondoltam bele, hogy azért ez nem egy vidám este. Nem egy színházba megyek, hanem egy olyan szállóra, ahol estétől reggelig lehetnek bent az emberek. Az előadás Babits Jónás könyvével kezdődik, azután Ady, Kosztolányi, József Attila versek következnek. Nem tudtam elképzelni,

milyen lesz a fogadtatás, hogyan viszonyulnak majd az emberek a versekhez. Felszálltam a vonatra, végimentünk a szerelvényen az első kocsiig, amit közösségi helyiségként használ a szálló, közben jobbról-balról rám köszöntek, üdvözöltek. Azután egyszer csak ott ülöttem több tucatnyi ember a sorba rakott székeken. Elkezdtem nekik a verseket mondani. Egyszerre csak azt vettem észre, többeknek mozog a szája, együtt mondják velem a verseket, van, aki egész hosszú szakaszt a Jónás könyvből. Hát ez egy elég intenzív élmény volt nekem is.

– Ezeket az előadásokat ajándékba adta az intézmények lakóinak.

– Nemcsak adtam, kaptam is. Azért egy külvárosi pályaudvaron, egy vagonban 40-50 hajléktalan ember előtt másként szólnak ezek a sorok, mint egy színházban: Vasútnál lakom, erre sok vonat jön-megy, és el-elnézem, hogy szállnak a fényes ablakok a lengedező szösz-sötétben. Ezt át lehet élni, ezek a versek célba

találnak, sűrűbb lesz tőlük a levegő. Ugyanazt éljük át ma, amit a költő akkor. Ezt az élményt katarzisznak nevezik, és nekem is emlékezetes pillanatokat jelentett. Az est után ott maradtam kicsit beszélgetni, meglepett, mennyire tájékozottak voltak az emberek a filmjeimről, a szerepeimről. Úgy búcsúztunk el, hogy természetesen máskor is jövök, ha hívnak. Ez a gesztus nekem nem kerül semmibe, őket pedig megemeli az emberi méltóságukban, és másnap reggel talán úgy ébrednek, hogy nem kell még feladni a reményt.

– A legtöbb ember sokkal inkább a vígjátékokból ismeri az ön nevét, mintsem verset mondó színészként. Mikor fordult a versek felé?

– Körülbelül ötven éve. Nekem a nagyanyám tanította az első verseket. Nagyon művelt asszony volt, még nem jártam iskolába, de már megtanított írni, olvasni. Ötévesen fejből tudtam egy nagyon hosszú részt a János vitézből, hatévesen a Toldiból mondtam részleteket. Hajdúnánáson laktunk egy nádfedeles házban, nem volt villany, se tévé, se rádió, rengeteg időnk volt. Esténként átjöttek a szomszéd néni, amikor kifogytak a pletykából, nagyanyám rám szólt, hogy Imi, mondj egy verset! Ők voltak az első közönségem. Az iskolában gyorsan kitűdött, hogy van érzékem a versmondáshoz, végül a középiskolai orosz tanárom ajánlotta, hogy menjek színésznek. Fiala színészként elmentem a pécsi színházba egy bemutatkozó estre verset mondani, amit a televízió is rögzített. Utána elkezdtek hívogatni, hogy különböző állami ünnepeken mondjak verset. Egymás között úgy neveztük ezeket a felkéréseket, hogy ingyen hakni, de nagyon jó lehetőség volt a szakmát gyakorolni.

– Hogyan lett ebből egyszemélyes előadói est?

– Egy végzős bábkészítő felkért, hogy az általa készített bábbal, mutassam be

Vasútnál lakom. Erre sok vonat jön-megy és el-elnézem, hogy szállnak fényes ablakok a lengedező szösz-sötétben. Igy iramlanak örök éjben kivilágított nappalok s én állok minden fülke-fényben, én könyöklök és hallgatok.

(József Attila: Eszmélet)

a vizsgálódását, Babits Jónás könyvét. Mondtam, hogy én nem tudok bábozni, de azt felelte, attól ne féljek, majd megtanítja az alapokat, csak vállajlam el.

– Minden felkérésre igent mond?

– Ha segíteni tudok vele, és megoldható, akkor többnyire igen.

– Szóval karitatív alapon fejest ugrott egy bábelőadásba, és megtanult hozzá egy 35 perces műsort, hogy egy fiatal növényeknek meglegyen a vizsgálódása.

– Körülbelül így. De a Gondviselés nem hagyta annyiban, mert míg a vizsgálódásokat általában csak egyszer mutatják be a vizsgabizottság előtt, ennek híre ment, és elkezdtek hívogatni, hogy mutassam be itt is, ott is. Én pedig megfordultam vele Gödön, Debrecenben, Hévízen, Miskolcon, Komáromban és több határon túli településen is. Egy baj volt velem, hogy a Jónás könyve 35 perces darab, ezért versekkel egészítettem ki, József Attila, Arany, Kosztolányi, Vörösmarty, és persze Ady. Így alakult ki egy egész estés előadásom, aminek azt a címet adtam, hogy Imi, mondj egy verset!

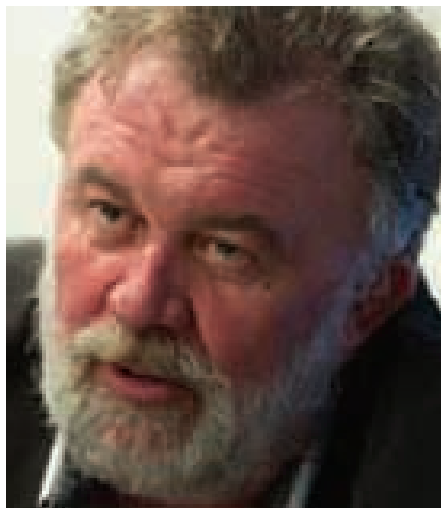
– Milyen felkérésekre mondott még igent?

– Például a mentőzésre. Miután az újraélesztésről velem forgatott ismeretterjesztő filmet olyan sokan nézték meg, felkértek, hogy segítsék a mentősök munkáját ismertebbé tenni, ehhez háromhavonta egyszer segédápolóként eltöltök egy műszakot az egyik rohamkocsin. Ha kell, viszem utánuk a felszerelést, a kocsiban fogom a beteg kezét, közben csodálom a helytállásukat. De így lettem a szociális munkások számára alapított József Attila Díj arca is.

– Ismer hajléktalan embereket?

– Az Örökény színház környékén előforduló hajléktalan emberek közül látás-

ból ismerek néhányat, ha találkozunk, többekkel egymásra köszönünk. Van, aki néha segít parkolót találni. Egyszer az egyiküknek csúnya seb a volt a kezén, vettem neki a gyógyszertárban egy üveg Betadine oldatot. De ezekről nem szívesen beszélek, olyan, mintha dicsekednék.

– Akkor térjünk még vissza a versekre, mára rutint szerzett a Máltai Szeretetszolgálat intézményeiben.

– Mondjuk úgy, hogy ma már kevésbé izgulok, mint az első alkalommal, tudom, hogy őszinte, nyitott és a maguk módján kifejezetten derűs emberekkel találkozom. Ezek az előadások mindig intenzív élmények. Amikor a máltaiak idős otthonában léptem fel, és két sor között elhallgattam, a hirtelen beállt csendben egy 92 éves, kerekesszékekben ülő néni éppen azt mondta: hihetetlen, hogy ennek mi van a fejében...

– És tényleg, mi jár a fejében, amikor például karitatív alapon fellépni hívják?

– Az, hogy nekem oda kell menni. Ha már megáldott a Mindenható ezzel a népszerűséggel, akkor kutya kötelességem arra használni, ami másoknak segít.

Imi, mondj egy verset! Előadás az idősek otthonában

(Fotó: Tóth Simon Ferenc)

Soha többé egyedül

Marie-Helène Mathieu, a könyv írója a Bárka közösség vezetőjének, Jean Vanier-nek kérésére írta meg a Hit és Fény mozgalom történetét az alapító zárandoklattól napjainkig.

Míg a Bárka közösségekben az értelmi sérültek együtt élnek – mint egy család – egészséges emberekkel, segítőkkel, addig a Hit és Fény-ben a sérült gyerekek és családjaik, segítők, barátai, havi-kéthavi rendszerességgel találkoznak, s e szeretetben, egymásra figyelésben eltöltött összejöveteleken erősítik, támogatják egymást.

A Hit és Fény születését 1971. évi lourdes-i zárandoklatuktól eredeztetik. A szerző ír e zárandoklat megszervezéséről, a felmerült problémákról, ezek gondviseléseszerű megoldásáról, az igen jól sikerült zárandoklat kegyelmeiről, melyek erőt és bátorítást adtak a mozgalom elterjedéséhez (Ma már közel 90 országban 1600 Hit és Fény közösség működik).

A Hit és Fény elmúlt negyven évéből számtalan nemzeti, nemzetközi eseményt ismerhetünk meg, de bepillantást nyerünk a helyi Hit és Fény közösségek életébe is. Sokszor szívbe markoló, hogy a sérült gyermekek és szüleik milyen társadalmi elutasítással, egyházi meg nem értéssel szembesülnek, ugyanakkor megdöbbentő, hogy e sérült gyerekek, emberek szeretettel találkoznak, hogyan nyílnak meg, alakulnak át, és változtatják meg az egészséges embereket.

Kozma Imre atya ajánlásában feleleveníti zugligeti személyes tapasztalatait, s megerősíti mindazt, amiről a könyvben olvashatunk.

Szeretettel ajánljuk a könyvet mindazoknak, akik elkötelezettek a fogyatékos emberek szolgálatában, történjen az családban, közösségben vagy intézményben, de ajánljuk azoknak is, akik meg akarnak szabadulni előítéleteiktől, s találkozni szeretnének azzal az örömmel és szeretettel, amit a fogyatékos emberekkel való kapcsolat nyújthat nekik.

Tihanyi Gábor

összefogás

Harangszó, az kell

**Helyszíni beszámoló Atyháról,
a templom nélkül maradt faluból**

A torony, melyet tornádó és több tűzvész is el akart pusztítani (fotó: Dienes Ákos)

Erdélyben jártunk, a Máltai Szeretetszolgálat sepsiszentgyörgyi ünnepségén. Hazafelé úton meglátogattuk az atyhai plébános atyát, Adorján Imrét, hogy ebben a nehéz helyzetben erősítsük őt, és megbeszéljük vele, hogy a hozzánk érkező támogatásokat hogyan lenne a legjobb felhasználni.

Atyha pici falu. Parajd és Korond között vezet fel az út a hegyre. Ahogy letérünk a kitűnő minőségű főútról, a turistákkal és nekik kínált portékákban bővelkedő, jó módú települések közül, egy poros földúton találjuk magunkat. Láthatólag a völgyben gyorsabban telik az idő, mint errefelé, szinte tapintható az időutazás élménye. Egy autóval találkoztunk a felfelé vezető úton, meg a lassan hazafelé induló csordával. Errefelé még a legtöbben az állattenyésztésből és tejtermelésből élnek, szegényesen. Atyha csak öt kilométerre, de érzésre egy évszázadra van Korond világától, gazdagságtól.

A falu lakói egy emberként indultak segíteni

(fotó: MTI)

A valaha 1600 lelkes falut mára 300-an lakják, a legtöbben a környék városaiba költöztek. Az iskolában együtt járnak az óvodások és a kisdíákok, most 23-an vannak. A falu öregszik, az épületek egy része már üresen áll, vagy távolabb élők tartják fenn, hétvégi házként, kertként. Az út hosszan kanyarog a településen keresztül a hegyen felfelé. Az autóban lassan haladva is gyorsan rájövünk, az itt élőknek alaposan meg kell fontolni, miért indulnak el otthonról, itt egy elfelejtett dologért nem lehet „kiszaladni” a boltba, itt azért komolyan meg kell küzdeni.

A templom és a temető az egyutcás település legvégén, a hegy tetején épült. Megdöbbenő látvány, ahogy a templom előtt kinyílik a tér és szembesülünk a tűz martalékává vált épület látványával. A plébánia néhány tíz méterre van a templomtól, gazdasági épületek és nagy udvar, kert veszi körül. Az udvaron több autó parkol és férfiak dolgoznak, haranglábat ácsolnak. Mert, ahogy később plébános

atyá elmondja, harangszó az kell, mert ebből tudják a faluban, hogy még élünk, és van falunk.

Ünnepségről érkezvén azonnal szembetűnik, hogy túllőtözöttünk vagyunk. Az ünnepi ruházat nem nagyon illik a dolgozó helyiek közé, tekintetükből, méregetésükből ez pontosan kiolvasható. A plébános atyát az egyik melléképületben találjuk, a megmentett cserepeket pakolja rendezett sorokba. Poros és kormos a keze a munkától, végigmér és udvariasan elindul a ház felé velünk, csak kézmosás után fog kezét. Elmondjuk, kik vagyunk és miért jöttünk. Kozma Imre atyát említve megenyhül és elmosolyodik, feloldódik. Nem tudom hányszor mesélte el a történeteket az elmúlt héten, de kicsit olyan érzésünk van, mintha egy idegenvezető rutinjával rendelkezne. Nemrégiben került ide szolgálatba, elődje meghalt. Augusztus elsején helyezte az érsek új az atyhai plébániára, miután betöltötte a 65. életévét, és nyugdíjba vonult.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat gyűjtést hirdetett a szeptember 19-én villámcsapás következtében leégett erdélyi templom újjáépítésére, a felajánlásokat a 11784009-20201739 számú számlán várják. A karitatív szervezet ügyvezető alelnöke néhány nappal a tragikus esemény után felkereste a települést. Helyszíni beszámolóink a templom nélkül maradt faluból.

Adorján Imre atya templomának romjait mutatja

(fotó: Dienes Ákos)

Az érsek úr megkérte őt, hogy a nyugdíjas éveiben dolgozzon tovább, de persze valahol egy „könnyű helyen”, ahol már nem kell annyi feladattal bajlódni. Ebbe a kezdődő nyugodt nyugdíjas életbe vágott bele a villám, a szó legszorosabb értelmében. A hasonló helyzetekben a legjobb gyógyír a munka, láthatóan plébános atya is ebbe menekül, ahogy mondja, most feladat van, nem érdemes a saját jövőjén, sorsán rágódní. Ha ezt a célt kapja, templomépitő lesz.

Először a kimenekített tárgyakat, majd a templomot járjuk együtt végig. Az atya szemléletesen és részletesen meséli el a történeteket és az átható égett szag ezt csak felerősíti bennünk. Ez a templom egyszer már a 19. században porig égett, újjáépítették. A 20. század elején a tornyát egy tornádó rombolta le, újjáépítették. 2006-ban a templomot felújították, ebben az állapotában érte a villámcsapás és a tűz, amely sajnos ismét szinte teljesen elpusztította. A harangok megolvadtak, a tető elégett, egyetlen berendezési tárgy sem maradt épségben. A tűz kezdetén a plébános

atya az Oltáriszentséget kimenekítette, sajnos második lehetősége már nem volt, hogy a templom értékeiből kimentsen valamit. Egy kereszt talán menthető, egy kis szobor talán felismerhető, de emellett a csupasz falak látványa elkeserítő.

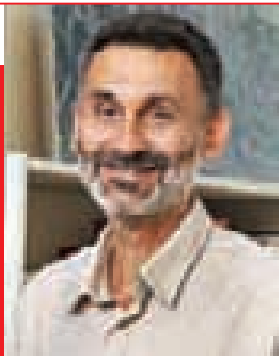
Itt nem felújításra, hanem újjászületésre lesz szükség, ahogy talán a helyi közösségnek, a falunak is. Ha van templomunk, ha értékeink körbevesznek bennünket, nem is értékeljük igazán, milyen az, ha ezek nincsenek. Az atyhai emberek most megtapasztalták, hogy a falu temploma, lelke nélkül talán falu sincs. Az ott élők egy emberként indultak dolgozni, segíteni, romokat takarítani, építeni. Most Atyhára irányul annyi figyelem, amely talán nem csak újjáteremti a templomot, hanem rávilágíthat arra is, hogy van-e lehetőség a közösség megújítására, a fiatal családok megtartására. Ha lehet reményt találni a hamuban, akkor talán ez lehet az.

*Győri-Dani Lajos
Magyar Máltai Szeretetszolgálat
ügyvezető alelnök*

1.310.000 forintot ajánlott fel 25 fonyódi család és baráti közösségük a Magyar Máltai Szeretetszolgálat felhívására az atyhai katolikus templom javára. „Mindannyiunkat - azon felül, hogy az Isten házának megsemmisülése nagy szomorúsággal tölt el - személyes kötelek is fűznek Atyhához, nagyon sokszor fordultunk már meg a településen erdélyi kirándulásaink alkalmával. Reméljük, hogy következő ott jártunkkor már az új épülő templomot fogjuk megpillantani.” - írják levelükben a családok.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat segítő kezdeményezéséhez magánszemélyek mellett, számos vállalkozás, egyházi szervezet és önkormányzat csatlakozott. A lapzártánkig összegyűlt 15 millió forintot az újjáépítés egy meghatározott részére fogják fordítani. A templom kivitelezési munkálatai tavasszal kezdődnek meg.

publicisztika

Pál Feri atya

A nagyratörő segítő

A téli krízisidőszak előtt szociális munkásoknak szervezett szakmai konferencia egyik előadója volt Pál Feri atya. Az alábbiakban néhány részletet idézünk beszédéből.

A segítőnek alapvetően három szerepe van. Az elsőt úgy hívják, hogy a nagyratörő segítő. Az a valaki, aki az élet egyik legnehezebb területére merészkedik, és azt mondja, megállom a helyem. Hát ki, ha én nem? Nem számít, ha nagy a baj, majd csinálom valamit. A nagyratörő segítő az, akinek van valami hivatástudata, ihletettség, bátorsága, küldetésstudata, aki azt mondja, nekem ez nem mindegy, ezt én nem hagyom annyiban.

Pár éve szupervízió alkalmával egy német pszichoterapeuta azt mondta: akkor tudnak jó segítők lenni, ha valamit kreatívan őriznek a gyermekkori nagyratörő fantáziájukból. Életemben először hallottam ezt. Akkor eszembe jutott, hogy 13-14 évesen, olimpiai bajnok akartam lenni. Kivágtam a Képes Sport közepéről a bajnokokról közölt posztereket, és felraktam a falra. De az is eszembe jutott, hogy felnőttként lenéztem a grandiózus fantáziáimat, mint értelen jelenségeket. Gyerekként volt bennem egy szorongó rész, kicsinek éreztem magam, kiszolgáltatottnak, de voltak nagyratörő terveim is, és a kettő között volt a realitás: az, hogy lemegyek a Vasas pályára atlétizálni, hiszen ha szorongva ülök a kis szobácskában, akkor nem történik semmi. Noha nem lettem olimpiai bajnok – de magyar bajnok igen. Abban az évben ketten ugyanúgy teljesítettünk, minden magasságot elsőre ugrottunk. Az azt is jelenti, hogy elég jól kezeltem a szorongásom. Kísérlet, siker, kísérlet, siker, kísérlet. A 2,18-at levertük mind a ketten. De az élen nem lehet holtverseny. Visszarakták a lécet 2,14-re, átugrottam én is, átugrotta ő is. Megint fölrakták 2,18-ra, amit már háromszor levertünk mind a ketten. És én negyedjére átugrottam, ő meg nem. Mi segített? Többek között a nagyratörő fantázia.

Jött hozzám egy hölgy kliens három öngyilkossági kísérlet után, és azt mondja, hogy ő hajlik arra, hogy negyedszerre már jól fogja csinálni. Egy pszichiáterrel kísértem őt éveken keresztül. Amikor jobban lett, elhagyta a pszichiátert, már csak havonta egyszer jött. Az egyik ilyen alkalommal a következőt mondta: Feri, én jó pár pszichiáternél voltam már, de valahogy egyiknél sem tudtam hatékonyan gyógyulni. Azért ragadtam meg nálad, mert te tudtál nekem segíteni. Mert amikor arról beszéltem, hogy én öngyilkos leszek, azt láttam rajtad, hogy te ettől nem ijedsz meg. A többi segítő arcára kiült a rémület, amikor azt mondtam, hogy meg fogom magam ölni. Persze az volt az élményem, hogy ők jobban félnek, mint én. Feri, rajtad azt láttam, hogy te nem félsz. Én emiatt tudtam elmondani mindazt, ami miatt meg akartam halni, mert nem kellett téged féltennem.

Pedig én is féltém – de tudtam, hogyha meg akarja ölni magát, úgyis megcsinálja.

Tanultam szuicíd krízisben lévők segítségét. A terapeuta megkérdezte tőlünk, hogy vannak-e szuicíd hajlamú klienseink. Előbb-utóbb szépen felrakosgattuk a kezünket. Most akkor tegye fel a kezét az, akinek volt kliense, aki megölte magát. Páran feltették a kezüket. Erre a következőt mondta, akik most nem tették fel a kezüket, előbb-utóbb ők is felrakják majd. Miután ezt mondta, lekerült rólam a teher, hogy nekem bárkit meg kellene tudnom menteni. És egyszer csak maradt annyi felelősség rajtam, amennyit el tudtam hordozni, a vágyammal együtt, hogy azt akartam, hogy éljen. Ahhoz, hogy a legnehezebb élethelyzetben lévőkhöz oda tudjunk menni, és ott tevékenyen, kreatívan cselekedjünk, szükségünk van a nagyratörő fantáziáinkra.

A másik nagyon fontos szerepünk az ember. Aki képes megrendülni, együtt érzőnek lenni. A segítő kapcsolatban mindig két ember is találkozik. Nyilván a szakember a rászorulóval, itt van egy hierarchikus helyzet, mert én segíték, ő pedig a segített. De a kapcsolatunk mellérendelő is, mert ő is ember és én is.

Németországban van egy nagyon híres pszichoterápiás intézet, és ott megnézték, hogy kik a legeredményesebb terapeuták. Az derült ki, hogy a pályakezdők. Miért lehetséges ez, miért nem a harminc éve gyógyító rutinos orvosok? Azért, mert a pályakezdő még az emberségét is beletette a szakmai munkájába. Hajlandó volt érzelmileg is a klienseinél lenni. És a másik ember ettől kezd el gyógyulni, ha azt látja, nekem tényleg számít, hogy mi van velem.

Volt egy függőséggel küzdő férfi, aki hetente járt hozzám. Elég sok mindent kipróbált nemcsak anyagból, hanem terápiából, segítségnyújtásból és a többiből, és nem sok minden történt vele. Vállaltam őt, de több mint egy évig nem történt előrelépés. Egy alkalommal csak leült nálam és azt mondta, Feri elegendem lett. Átgondoltam, és eldöntöttem, hogy abba kell hagynom azt, ahogy eddig éltem. Légy szíves abban segíts nekem, hogy mostantól hogyan csináljam másképpen. Hát én elbögtem magam. Nem könnyezni kezdtem, hanem alaposan sírtam. Elnézést kértem, ki kellett mennem a mosdóba. Hideg vízzel paskoltam az arcomat, hogy munkaképes maradjak. Több hónappal később, azt mondta nekem: Feri, életem egyik legnagyobb élménye, amikor azt láttam, hogy te sírsz miattam. Hogy neked fontos volt, mi van velem. Amikor a pohár után nyúlnek, eszembe szoktál jutni, neked számított, hogy mi van velem. Hát akkor nekem is számít!

A harmadik nélkülözhetetlen szerepünk pedig a szakértő. Szakmai ismeretek, tudás, fölkészültség nélkül lehetetlen, hogy hosszútávon eredményesen segíthessünk másoknak, vagy magunknak.

Pál Feri atya katolikus pap, mentálhigiénés szakember. 1986-89 között magyar válogatott atléta volt. Papi hivatásában fontos szerepet játszottak Kozma Imre atya hittanórái. Tanításait fiatalok ezrei követik figyelemmel, előadásai telt házzal mennek.

adomány | szolgálat

A kárpátaljai település 7-es számú iskolája a város szegénynegyedének közepén található, az intézmény leromlott épületegyüttesben működik. Az ukrán oktatási rendszerben szokásos kilenc évfolyamon elméletileg 340 gyermek tanulna, valójában azonban csak 220 gyermek jár be rendszeresen. A hiányzók a családjaikkal együtt távoli ukrán nagyvárosokba utaznak hetekre, vagy akár hónapokra is, ahol a szülők és nagyobb gyermekek a szemételepeken válogatják ki az értékesíthető, vagy feldolgozható tárgyakat. A körülményekből adódóan a beregszászi 7-es számú általános iskolának olyan alapismereteket is meg kell tanítania a gyerekeknek, amit máshol kisebb korban, otthon, a családban sajátítanak el.

A heti három testnevelés óra az iskolai oktatás különösen fontos eleme. Az órákat eddig a szabadban tartották, nagyon rossz idő esetén pedig egy leromlott állapotú szobába zsúfolódva próbálták átmozgatni a gyerekeket.

Az elmúlt években magyarországi szervezetek és önkormányzatok alkalmi támogatásából az iskolaépület egy-egy helyiségét sikerült felújítani. Idén a Magyar Máltai Szeretetszolgálat gondoskodott a tanszercsomagokról, a beregszászi máltai szervezet pedig ösztöndíjat folyósít három tanulónak.

Ajándék tornaterem

A testnevelés az oktatás különösen fontos eleme

(Fotó: Kurucz Árpád)

Az iskolában nemrégiben megszűnt a konyha (az ebédet naponta szállítják) és a felszabadult helyiség méreteinél fogva alkalmasnak tűnt egy nem szabványos méretű, de használható tornaszoba kialakítására. A beruházás a Szerencsejáték Zrt. pályázati úton nyert támogatásából valósult meg.

Ugyancsak a Szerencsejáték Zrt. segítségével cseréltette le a Máltai Szeretetszolgálat egy rahói nevelőotthon teljes tetőjét, amelyet annak idején azbeszt tartalmú hullámpalával borítottak be, ami időközben porladni kezdett, és a rákkeltő por a levegőbe került.

Elkísérjük a beteget

A betegszállító szolgálat a Máltai Mentőszolgálattal egy időben indult a kilencvenes évek elején. A szervezet három autója évente átlagosan 600 beteget juttat el

úti céljához, eközben mintegy hatvanezer kilométert tesznek meg. A betegszállító jármű alapszemélyzete egy mentőápolóból és egy pilótából áll, és ha a beteg

állapota azt kívánja, orvos is csatlakozik a csapathoz. A máltai betegszállítók hoztak már haza Kanadából idős, beteg embereket, és vittek csángó földre kómában fekvő magyar fiút is. A szolgáltatás térítésköteles, ám a betegek körülbelül harmadát a körülményekre tekintettel karitatív alapon juttatják el úti céljához – többnyire az otthonába, vagy valamelyik hazai vagy külföldi kórházba.

„Embereknek segítünk, ezért ez nem fuvarozás, hanem szállítás, és nálunk nem sofőrök vannak, hanem jól képzett szakemberek.” A kiválóan felszerelt autókkal rendelkező szolgálat hat éve része a tüdő-transzplantációs programnak, amelyben több mint 150 átültetésre váró beteget szállítottak már operációra Bécsbe, illetve 2015 óta a budapesti Országos Onkológiai Intézetbe. Dobos András azt mondja, minden transzplantációra váró emberrel személyes kapcsolata van. Az egyik betegünk, egy fiatal lány, kétszer esett át tüdőátültetésen. A műtét után megfogadta, hogy ha felépül, megmássza a Kékest. Nemrég el is kísértük őt a túrára.”

(Fotó: Kovács Bence)

Padovai Szent Antal, a szegények szentje

A szegények szolgálata és a hit védelme a máltai lovagrend ismert tevékenysége. A látszólag két feladat eggyé válik, ha a szegények szolgálata Isten nevében történik, ezt tette a Katolikus Egyház egyik legismertebb szentje, Padovai Szent Antal is. Szent Antal attribútuma a Kisjézus, karácsony előtt e miatt is indokolt megemlékezni a szegények szentjéről.

Szent Antal Lisszabonban született 1195 körül, atyja Martini (Bulhan) előkelő lovag, anyja Tavera Mária. Fernando néven részesült a keresztség szentségében. Gyermekkoráról jámbor legendák születtek. Tény viszont, hogy szülei hívő keresztényként nevelték, és paptanárai a tehetséges ifjút az egyházi pálya irányába terelgették. A XII. század elején a szerzetesi hivatások azóta sem tapasztalt mértéket öltöttek Európában, és bár a fiatal Fernando családjában is többen voltak szerzetesek, lovag apja szeretne volna, ha fia családot alapít, és bekerül a királyi udvarba. Fernando azonban Istennek akart szolgálni, döntését végül a családja is elfogadta. 15 éves lehetett, amikor belépett az Ágoston-rendi kanonokok közösségébe, a lisszaboni Szent Vince-kolostorban. Később a Coimbra-i Santa Cruz-kolostorban készült a papi hivatásra, valószínűleg ekkor szentelték áldozópappá. Itt találkozott Szent Ferenc követőivel, akik alamizsnát koldultak a szegények részére. És ekkor vitték Coimrába annak az öt ferences testvérnek a földi maradványait, akik vértanúhalált szenvedtek

Szent Antal-szobor

Marokkóban. Hatásukra az útkereső Fernando áttért a szegények rendjébe, ahol Remete Szent Antalt választotta védőszentjéül: szerzetesi neve Antal lett.

Az ifjú ferences szerzetes 1220 táján Marokkóba hajózott, hogy ott folytassa a vértanúk missziós tevékenységét. Megromlott egészségi állapota miatt hamar vissza kellett térnie Európába. Részt vett az Assisi melletti Porciunkulában rendezett egyetemes rendi káptalanon, itt ismerte meg Szent Ferencet, akivel életre szóló barátságot kötött. Amikor a testvéreket beosztották az egyes rendtartományokba, őt a Montepaolo-i remetiségébe küldték. 1222 nyarán váltak ismertté az addig szerény, betegeskedő Antal kiváló szónoki képességei. Mint szegény szerzetes hitelesen tudott beszélni a szegénység elviseléséről és a hit erejéről. „A szabadon vállalt szegénység erőt ad az embernek, a gazdagság viszont elgyöngíti. Mert az ember hamarosan vagyonának szolgálja lesz, ahelyett hogy uralkodna rajta. Ha ugyanis valakit veszteség ér, és emiatt szomorkodik, ez megmutatja, hogy rabja lett annak, amit előbb, a szerencséje idején birtokolt” – szól egyik híres prédikációja. Bejárta Észak-Itáliát, híre mindenütt megelőzte.

A legenda szerint, amikor Firenzében épp azt prédikálta, hogy „ahol a kincs, ott a szív”, meghalt egy uzsorás. Ezután felnyitották az uzsorás testét, s a mellkasában nem volt szív, azt a tárcájában találták meg. Amikor pedig az eretnekeknek prédikált, és azok kigúnyolták, Antal a folyópartra ment, hogy a halakhoz

Szent Antal síremléke

Padovai Szent Antal-bazilika

beszéljen. A hagyomány szerint a halak odaúsztak hozzá, és a fejüket a folyóból kiemelve hallgatták szónoklatát.

Szent Ferenc megbízatásából Antal megalapította a ferencesek első tanulmányi intézményét Bolognában, ahol ő lett a teológia első lektora.

1230 nyarán érkezett Padovába. Az itteni böjti beszédeit hatalmas tömeg hallgatta, s amikor már nem fértek el a

templomban, Antal a szabadban prédikált nekik. Bár Szent Antal legendáinak különös csodái nem mind igazolhatóak, az biztos, hogy Padovában valódi csodákat tett. Beszédei hatására régi ellenségek kibékültek, adósokat engedtek szabadon, sokan visszaadták jogtalanul szerzett javukat, rossz útra tért asszonyok és férfiak tartottak bűnbánatot. Szavainak meghallgatására hozták 1231. március 15-én az új

adóstörvényt, amely szerint az adós ezen túl nem a személyével vagy szabadságával kezeskedik, hanem csak a vagyonával.

A sok munka felőrölte az egyébként is gyenge egészségét. Útban otthona, Padova felé, Szent Klára nővéreinek Arcella nevű kolostorában érte a halál, 1231. június 13-án.

A népszerű Antal testvér halála idején is „a szent” („Il Santo”) néven siratta Padova városa és Észak-Itália népe. Életét jellemzi, hogy már 1232-ben szentté avatta IX. Gergely pápa (1227–1241). Az azóta eltelt közel 800 év alatt népszerűsége világszerte csak növekedett. Kialakult az a szokás, hogy akik Szent Antal pártfogását kérik ügyes-bajos dolgaikban, kenyert vagy kenyérré való összeget ajánlanak fel a szegények ellátására, ezt nevezik „Szent Antal kenyérének”. A „Szent Antal kenyere” mozgalmat XIII. Leó pápa (1878–1903) – aki Antalt a világ szentjének nevezte – így magyarázza: „Valóban minden katolikusnak különös oka van Szent Antalt kiválóan tisztelni. Isten különös jósgából ugyanis általa annyi jótéteményben részesül a keresztény nép, hogy maga az egyház is hozzá utal mindenkit, aki csodára vágyik”.

Padovai síremlékéhez hívók milliói zarándokolnak, főként azok a szegények, akiknek imái Szent Antal közvetítésével kerültek meghallgatásra.

Szent Antal kenyeret oszt

(Willem van Herp festménye)

Legeza László

25 éve érvényes meghívás

Negyedszázada utaznak rászoruló családok gyermekei a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közreműködésével Liechtensteinbe, ahol az alpesi miniállam nagyhercegnője látja vendégül őket. 2016 szeptember 26-án – egy tizenhat fős csoport tagjaként – a 4000. gyermek indult a háromhetes vakációra a Keleti Pályaudvarról.

A liechtensteini program előzményei 1991-ig nyúlnak vissza, amikor is Marie von Liechtenstein nagyhercegnő Budapesten járva megismerkedett a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenységével. A romániai forradalom után a Szeretetszolgálat szervezte és bonyolította az Európából érkező segélyszállítmányok továbbítását és szétosztását, ezzel párhuzamosan családok ezreit menekítette át a délszláv háború által feldúlt településekről. A liechtensteini nagyhercegnő akkor döntött úgy, hogy a romániai forradalom és a délszláv háború áldozatainak gyermekeit vendégül látja az alpesi országban, az utazás megszervezésére, a program lebonyolítására pedig a Magyar Máltai Szeretetszolgálatot kérte fel. A gyermekeket a liechtensteini Vöröskeleszt által működtetett otthon fogadja, az utazás és a háromhetes vakáció költségeit a vendéglátók állják.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat negyedszázada szervezi a hat és tíz év közötti gyermekek kiutazását. A program megszakítás nélkül zajlik, de ma már nem háborús áldozatok, hanem nélkülöző és hátrányos helyzetű családok gyermekei utaznak ki Liechtensteinbe. A liechtensteini vakáció életre szóló élményt jelent a nehéz sorsú gyerekeknek.